IJARSCT
International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology
International Open-Access, Double-Blind, Peer-Reviewed, Refereed, Multidisciplinary Online Journal
ISSN: 2581-9429
Volume 5, Issue 3, October 2025
Impact Factor: 7.67

फ्लिप्ड क्लासरूम आणि उपयुक्तता

प्रा. डॉ. बालासाहेब किलचे

सहयोगी प्राध्यापक

श्री नाथ शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय पैठण, जि. छत्रपती संभाजीनगर

bkilche@gmail.com

सारांश:

फ्लिप्ड क्लासरूम ही पद्धत केवळ अध्यापनात नाविन्यता आणते असे नाही, तर विद्यार्थ्यांना वास्तव जीवनात आवश्यक असणाऱ्या कौशल्यांसाठीही सक्षम बनवते. त्यामुळे ही पद्धत आधुनिक शिक्षणव्यवस्थेचा प्रभावी भाग ठरू पहात आहे. फ्लिप्ड क्लासरूम ही केवळ अध्यापनपद्धती नसून एक शैक्षणिक संस्कृती आहे. योग्य प्रशिक्षण, नियोजन आणि सातत्यपूर्ण मूल्यांकनाच्या मदतीने ही संकल्पना शाळा-महाविद्यालयांमध्ये यशस्वीपणे राबवता येते आणि विद्यार्थ्यांचे गुणात्मक शिक्षण सुनिश्चित करता येते. त्यामुळे फ्लिप्ड क्लासरूम ही पद्धत आधुनिक शिक्षणातील एक सकारात्मक क्रांती मानली जाते, जी विद्यार्थ्यांना सृजनशील, स्वावलंबी आणि आत्मविश्वासी बनवते. फ्लिप्ड क्लासरूम ही शिक्षणक्षेत्रात एक मोठी संधी आहे, परंतु ती राबवताना भौतिक, मानसिक, तांत्रिक आणि सामाजिक अडचणींवर मात करणे आवश्यक असते. योग्य नियोजन, शिक्षकांचे प्रशिक्षण आणि विद्यार्थ्यांना स्वयंपूर्ण बनवण्यावर भर दिल्यास ही पद्धत अत्यंत यशस्वी ठरू शकते. योग्य नियोजन, सर्व घटकांचा सहभाग आणि आवश्यक संसाधनांची उपलब्धता असेल, तर फ्लिप्ड क्लासरूमच्या अडचणी सहज कमी करता येतात. ही पद्धत विद्यार्थ्यांच्या अनुभवात्मक शिक्षणासाठी एक प्रभावी साधन ठरू शकते. फ्लिप्ड क्लासरूम ही अध्यापनाची प्रभावी आणि विद्यार्थ्यांच्या समजून घेण्याची क्षमता वाढवणारी पद्धत आहे. विशेषतः २१व्या शतकाच्या कौशल्यांचा विकास करण्यासाठी ही पद्धत उपयुक्त ठरते.